

5 SEM FYUGP PSCC5C

2025

(November)

POLITICAL SCIENCE

(Core)

Paper : PSCC5C

(Modern Political Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following as directed :

- (a) লুই চতুৰ্থৰ মৃত্যুৰ পিছত মহাজাগৰণ _____ ব উদাৰ
বাজনৈতিক পৰিবেশৰ মাজত আৰম্ভ হৈছিল।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Enlightenment began in the more liberal
political climate in _____ after the death
of Louis IV.

(Fill in the blank)

- (b) ফৰাচী বিপ্লৱ কেতিয়া হৈছিল ?

When did French Revolution happen?

(c) গ্ৰীছৰ কোনগৰাকী দাৰ্শনিকে জে. জে. ৰুছোক প্ৰভাৱান্বিত কৰিছিল ?

J. J. Rousseau was influenced by which Greek philosopher?

(d) মাইকেল চ্যাণ্ডেলে *Liberalism and the Limits of Justice* গ্ৰন্থখনত কোনগৰাকী চিন্তাবিদক সমালোচনা কৰিছিল ?

Which thinker was criticised by Michael Sandel in his book, *Liberalism and the Limits of Justice*?

(e) আন্তোনিও গ্ৰামসিৰ মতে “ৰাষ্ট্ৰ হৈছে শক্তি আৰু _____”।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

According to Antonio Gramsci, “State is force plus _____”.

(Fill in the blank)

(f) ন’ম চম্‌স্কিৰ সৈতে কোনে *Manufacturing Consent : The Political Economy of the Mass Media* লিখিছিল ?

Who along with Noam Chomsky wrote *Manufacturing Consent : The Political Economy of the Mass Media*?

2. তলত দিয়া বিষয়বোৰত চমু টোকা লিখা : 3×3=9

Write short notes on the following topics :

(a) মহাজাগৰণ / Enlightenment

(b) নাৰী আৰু পিতৃত্ববাদ
Women and Paternalism

(c) সংখ্যালঘুৰ অধিকাৰৰ ওপৰত জে. এস. মিলৰ মত
J. S. Mill’s views on rights of minorities

3. মহাজাগৰণ কেনেদৰে উদাৰবাদৰ উত্থান আৰু আধুনিক জাতি-ৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে জড়িত হৈ আছে, ব্যাখ্যা কৰা। 9

Explain how enlightenment is associated with the rise of liberalism and modern Nation-State.

অথবা / Or

আধুনিকতাবাদ আৰু উত্তৰ-আধুনিকতাবাদৰ প্ৰধান ধাৰণাসমূহৰ পাৰ্থক্যসমূহ বিশ্লেষণ কৰা।

Distinguish the key themes of modernity and post-modernism, and make an analysis.

4. ৰুছোক সাধাৰণ ইচ্ছাৰ ধাৰণাৰ এক সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা। 9

Make a critical assessment of the concept of General Will as propagated by Rousseau.

অথবা / Or

মেৰী ওৱলষ্টনক্ৰাফটে ৰুছোক শিক্ষাৰ ধাৰণাৰ ওপৰত আগবঢ়োৱা সমালোচনাৰ বিষয়ে এক নিবন্ধ লিখা।

Write an essay on Mary Wollstonecraft’s critique of Rousseau’s idea of education.

5. জে. এছ. মিলে কেনেকৈ স্বাধীনতাৰ ধাৰণাক বেছামৰ উপযোগিতাবাদ মতবাদৰ আওতাৰ বাহিৰলৈ লৈ গৈছিল, ব্যাখ্যা কৰা। 9

How did J. S. Mill take the concept of liberty beyond the utilitarian doctrine of Bentham? Explain.

অথবা / Or

উপযোগিতাবাদৰ ওপৰত সাম্যবাদে আগবঢ়োৱা সমালোচনাৰ বিষয়ে এক নিবন্ধ লিখা আৰু সেই প্ৰসংগত মাইকেল চ্যাণ্ডেলৰ দৃষ্টিভঙ্গী বৰ্ণনা কৰা।

Write an essay on communitarian critique of utilitarianism with reference to Michael Sandel's views.

6. “সাম্ৰাজ্যবাদ পুঁজিবাদৰ চৰম পৰ্যায়।” ব্যাখ্যা কৰা। 9

“Imperialism is the highest stage of capitalism.” Explain.

অথবা / Or

গ্ৰামসিৰ আধিপত্যৰ ধাৰণা আৰু নাগৰিক সমাজৰ ভূমিকাৰ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain Gramsci's concept of hegemony and the role of civil society.

7. আলেকজেণ্ড্ৰা কলোন্টাইয়ে প্ৰস্তাব কৰা ঘৰুৱা কামৰ সামাজিকীকৰণৰ এক আভাস দিয়া আৰু সেয়াই কেনেদৰে নাৰী মুক্তিৰ পথ মুকলাব তাৰে ওপৰত লিখা। 9

Give an overview of socialization of housework as proposed by Alexandra Kollontai. How can it lead to emancipation of women?

অথবা / Or

সংবাদ মাধ্যমৰ নিগমসমূহে কেনেদৰে ব্যৱস্থাৰ সমৰ্থক উদ্দেশ্যধৰ্মী গণসংযোগ গঠন কৰে? ব্যাখ্যা কৰা।

How is system supportive propaganda model of communication developed by media corporates? Explain.

***